

Werkstuk voor basisschool groep 7 en 8

Wat doet de landmacht? Welke beroepen zijn er? Wat is een missie? Welke soorten missies zijn er? Wat is camoufleren? Welke tanks en wapens heeft de landmacht? Wat zijn landmijnen?

Hier staan de antwoorden op je vragen. Veel succes met je spreekbeurt of werkstuk!

Inhoud van dit schoolpakket:

1. Wat doet de landmacht?
2. Missies
3. Camouflage
4. Wapens
5. Landmijnen

1. Wat doet de landmacht?

Het hele leger in Nederland noemen we de krijgsmacht. De landmacht is een onderdeel van de krijgsmacht. De landmacht is het deel dat - je raadt het al - op het land werkt.

Landmacht en krijgsmacht

De hele militaire organisatie in Nederland noemen we de krijgsmacht. De landmacht werkt op het vaste land en is onderdeel van de krijgsmacht.

De krijgsmacht bestaat uit 4 krijgsmachtdelen die veel met elkaar samenwerken:

- de marine, voor op het water;
- de landmacht, voor op het vaste land;
- de luchtmacht, voor in de lucht;
- de marechaussee, de militaire politie.

Samenwerking tussen land- en luchtmacht

De land- en luchtmacht werken vaak samen. Het meest duidelijk is de samenwerking binnen de Luchtmobiele Brigade. De luchtmacht brengt militairen (soldaten) van de Luchtmobiele Brigade met helikopters van de luchtmacht naar de plaats waar ze worden ingezet. Gevechtshelikopters zorgen voor extra bescherming.

Beroepen binnen de landmacht

Een kok kan ook bij de landmacht werken. Als militair moet je veel leren en sporten. Je kunt pas vechten als je gezond bent en een goede conditie hebt.

Er zijn veel verschillende banen, net zoals buiten de landmacht. Zonder koks bijvoorbeeld, krijgt niemand te eten. Zonder verplegers blijven de gewonden bloeden en zonder bevoorraders lopen de militairen op blote voeten! En er zijn ook mensen nodig om de administratie te doen en om de voertuigen te repareren.

Beroepsmilitairen

De landmacht is kleiner geworden omdat een groot leger niet meer nodig is. Begin jaren '90 werkten er wel 2 keer zoveel mensen bij de landmacht als nu. Nederland wordt niet bedreigd met oorlog en kan met een kleinere club veel makkelijker op verschillende plaatsen in de wereld helpen.

Vroeger moest je verplicht een tijdje het leger in

Vroeger moest iedere jongen een tijdje het leger in als hij 18 werd. Dat was de dienstplicht. Plicht betekent dat je niet zomaar kon weigeren om in dienst te gaan. Nu bestaat het leger alleen nog uit mannen en vrouwen die zelf graag in het leger willen. Dat zijn beroepsmilitairen.

Militairen aan het woord

Hieronder staat een interview met explosievenruimer Marco. Sergeant 1 Marco werkt bij de Explosieven Opruimingsdienst. Samen met een ervaren collega gaat hij elke dag op pad om explosieven (bommen) onschadelijk te maken. Een spannend beroep!

Is explosieven ruimen gevaarlijk?

Tja, je loopt natuurlijk wel risico. Maar we bereiden ons altijd goed voor en we werken heel zorgvuldig.

Hoe bereiden jullie je voor?

De meeste explosieven die in fabrieken gemaakt zijn, kennen we. We weten dus precies welke stappen we moeten nemen om het explosief onschadelijk te maken.

Wat gebeurt er als jullie een melding binnenkrijgen van een explosief?

Dat hangt af van het soort en van de plaats waar het ligt. Soms moeten we er meteen op af en soms ruimen we later. De politie zet het gebied in elk geval af en soms moeten mensen die in de buurt wonen hun huizen verlaten.

Kunnen bommen uit de Tweede Wereldoorlog nog steeds ontploffen?

Jazeker! In Duitsland is al een paar keer een oude vliegtuigbom spontaan ontploft. In Nederland is dat gelukkig nog niet gebeurd, maar het kan wel.

Gebruiken jullie robots bij het ruimen?

Ja, we gebruiken een robot om op veilige afstand informatie te krijgen over het explosief. In de robot zit bijvoorbeeld een camera.

Hebben jullie speciale beschermingspakken?

Ja, we hebben 2 soorten pakken. Het zware bommenpak en het lichte bommenpak. Het lichte pak gebruiken we als we wat meer bewegingsvrijheid nodig hebben, bijvoorbeeld als we een mijnenveld in moeten.

Tot slot: wat moet je doen als je een explosief vindt?

Meteen de politie bellen! En verder natuurlijk uit de buurt blijven.

Verdedigen van landen

Vroeger was de landmacht er vooral om Nederland te verdedigen tegen andere landen. Nederland werkt nu steeds meer samen met andere landen. En tegen die landen gaan we natuurlijk niet vechten!

Het werk van het Nederlandse leger is door de toegenomen samenwerking veranderd. We verdedigen nu niet alleen ons eigen land, maar ook andere landen.

Landen helpen elkaar bij het verdedigen van hun land

Nederland is lid van de NAVO, een organisatie van 28 landen die hebben afgesproken elkaars veiligheid te beschermen. De Nederlandse landmacht helpt bij het verdedigen van het grondgebied van de NAVO. Het grondgebied van de NAVO bestaat uit alle landen die lid zijn. Als bijvoorbeeld Frankrijk zou worden aangevallen, komen ook de Nederlandse militairen (soldaten) in actie. Zij willen de Franse militairen graag helpen om hun land te verdedigen.

Vrede en vrijheid

Een belangrijke taak van de landmacht is het zorgen voor vrede en vrijheid in de wereld. Nederlandse militairen worden daarom naar plaatsen over de hele wereld uitgezonden. De militairen gaan bijvoorbeeld naar gebieden waar oorlog dreigt. Daar proberen ze een oorlog te voorkomen. Verder helpen ze mensen met bruggen bouwen en waterputten slaan.

Steeds op een andere manier aan de slag

Militairen helpen ook landen waar een natuurramp is geweest. Militairen gaan steeds op een andere manier aan de slag. De ene keer geven ze voedselpakketten na een overstroming, de andere keer proberen ze groepen die ruzie hebben uit elkaar te houden.

Vrouwen in de landmacht

Bij de landmacht werken ook vrouwen. Dat doen ze sinds de Tweede Wereldoorlog. Vroeger hoefden vrouwen niet te vechten.

De meeste mensen dachten dat vechten niet bij vrouwen paste. Vrouwen in de landmacht moesten daarom burgers helpen. Er is nooit dienstplicht geweest voor vrouwen. De vrouwen die nu bij de landmacht werken hebben soms een beroep waarin ze moeten vechten.

Op 25 april 1944 trok de eerste vrouw het militaire pak aan. In die tijd bestond er nog een apart vrouwenkorps: het Vrouwen Hulpkorps. Later heette het de Militaire Vrouwenafdeling (MILVA).

Nu zijn er geen aparte mannen- en vrouwenkorpsen meer. Vrouwen zijn zelfs nodig. In sommige landen, zoals in Afghanistan, mogen de vrouwen die daar wonen alleen maar met een vrouwelijke soldaat praten!

2. Missies

Als militairen naar een ander land worden uitgezonden zijn ze op een 'missie'. Dat wordt ook wel uitzending genoemd.

Er zijn landen waar het al oorlog is sinds de mensen het zich kunnen herinneren. Vaak gaat het om burgeroorlogen. Soms worden Nederlandse militairen naar dit soort landen uitgezonden om te helpen dat er vrede komt.

Ergens anders hulp bieden

Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog is er geen oorlog meer geweest in Nederland. Dat is niet overal zo. In veel landen zijn burgeroorlogen: oorlogen binnen een land waarbij het ene deel van de bevolking met het andere deel vecht.

Soms gaan Nederlandse militairen op missie naar dit soort landen om te helpen dat er vrede komt. Een land kan ook in oorlog komen door een ander land te helpen. Dat was bijvoorbeeld zo tijdens de Golfoorlog. Toen viel Irak Koeweit aan. Veel landen hielpen mee om Koeweit te bevrijden.

Soorten missies

Er zijn 3 soorten vredesmissies. Aan de kleur helm van de militair kun je zien om welk soort missie het gaat.

De belangrijkste typen vredesmissies (of vredesoperaties) zijn:

- waarnemingsmissies;
- vredesafdwingende missies;
- vredeshandhavende missies.

Voor elke soort missie een aparte kleur helm

Organisaties gebruiken kleuren van helm, baret en kleding om hun afkomst en bedoelingen duidelijk te maken. Ook kun je aan emblemen op voertuigen en kleding zien waar iemand bijhoort.

Nederlandse deelname aan missies

Nederlandse militairen doen vaak mee aan vredesmissies in het buitenland. Hier vind je een paar voorbeelden:

Missie in Afghanistan

Dit land dat ruim 5.000 kilometer van Amsterdam ligt, is onveilig door de Taliban. Deze groep mensen is het niet eens met hun eigen regering en pleegt daarom onder meer aanslagen. Nederlandse militairen zaten op verschillende plekken in Afghanistan, maar vooral in de provincie Kunduz. Ze hielpen daar de Afgaanse politie met hun opleiding om zo hun steden veiliger te maken. Nu zijn de militairen er voor de tweede keer om te helpen bij het opleiden van nog meer Afgaanse politie-agenten.

Tot 2010 werkten Nederlandse militairen 4 jaar lang in Uruzgan, een provincie in het zuiden van Afghanistan. Daar hielpen de militairen de Afgaanse regering met het handhaven van de veiligheid en de opbouw van het land. De Nederlandse militairen hielden veel contact met de bevolking van Afghanistan. Zo begrepen ze beter wat er speelde en ontdekten sneller of er iets mis was.

Missie in Mali

De missie in Mali moet het land veiliger maken en de inwoners beschermen. De Nederlandse militairen zijn de 'ogen en oren' van de Verenigde Naties (VN). De verzamelde informatie gebruikt de commandant van de VN-missie om een plan te maken.

Missie in Turkije

In Turkije beschermden de militairen de bevolking en het land tegen raketaanvallen vanuit Syrië. Dat gebeurde met 2 luchtverdedigingssystemen, de zogenoemde PATRIOT. De dreiging van die systemen was genoeg, gelukkig hoefden ze niet gebruikt te worden.

Missie in Bosnië

Hier woedde in de jaren '90 een burgeroorlog. De NAVO vroeg Nederland eerst om waarnemers en specialisten voor verbinding en transport te sturen. Later ging ook een bataljon Nederlandse militairen naar Bosnië. Dat bataljon heette: 'Dutchbat'. In december 1995 werd een vredesverdrag gesloten. Nederland stuurde militairen die meehielpen om deze vrede te handhaven.

Missie in Irak

In 2003 werd de Iraakse dictator Saddam Hoessein verdreven. Nederland leverde ongeveer 1.200 militairen voor de stabilisatiemacht Stabilisation Force Iraq (SFIR). Nog 29 andere landen deden hieraan mee, zoals de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. SFIR helpt de Irakezen bij het opbouwen van een stabiel en veilig land. In april 2005 keerden de laatste Nederlandse militairen terug naar Nederland.

Overige missies

Eerder deed Nederland mee aan missies in onder meer Kosovo en Ethiopië/Eritrea.

3. Camouflage

Camoufleren betekent verbergen. Met camouflage pas je je aan de omgeving aan. Zo merkt niemand dat je er bent. Vooral militairen gebruiken camouflage. Ze moeten zorgen dat de tegenpartij hen niet ziet of hoort.

Ook de boswachter draagt groene kleren. Hij verbergt zich voor de dieren, die hij met rust wil laten. Een inbreker gebruikt camouflage zodat hij in het donker niet opvalt. Zijn kleren en muts zijn zwart.

Onzichtbaar en muisstil

Als je in Nederland niet wilt opvallen, kies je natuurlijke kleuren. Daarom gebruikt de landmacht veel groen, grijs en bruin. Niet alleen voor kleding, maar ook voor auto's, tenten, wapens en gebouwen.

In de woestijn dragen soldaten beige en geel. Deze kleuren passen het best bij zand en rotsen. Als het sneeuwt dragen soldaten witte kleding. Met witte lappen stof camoufleren de soldaten de tanks. Oorlogsvliegtuigen zijn van onder wit of lichtgrijs. Zo kun je ze niet goed zien tegen de witte lucht.

Je onzichtbaar gedragen

Kleuren zijn belangrijk bij camouflage, maar er zijn nog meer manieren om je onzichtbaar te maken. Achter struiken en takken liggen werkt goed. In het bos lopen soldaten van schaduw naar schaduw en van boomstam naar boomstam.

Zo stil mogelijk

Bewegen moet zo stil mogelijk, altijd bukken en voorzichtig lopen. De takken en bladeren onder je schoenen mogen niet kraken. Je kunt ook niet praten want dat maakt teveel geluid. Daarom moet je gebaren afspreken als je iets tegen elkaar wilt zeggen.

Onzichtbare dieren

Dieren hebben vaak een onopvallende kleur die lijkt op hun omgeving. Denk maar aan grijze muizen, bruine konijnen en gevlekte jonge everzwijnen.

Vooral jonge beestjes en prooidieren gebruiken camouflage, want zij lopen extra gevaar om gevangen en opgegeten te worden. Ook roofdieren gebruiken camouflage, zodat prooidieren ze bij de aanval niet zien.

Dieren camoufleren zich op bijzondere manieren

De wandelende tak lijkt precies op een takje. Pas als hij loopt kun je hem zien. Maar meestal zit hij heel stil, zodat zijn vijanden hem voorbij lopen. Stilzitten hoort ook bij camouflage. De kampioen camouflage is de kameleon. De kameleon kan de kleur van zijn huid veranderen! Als hij op een bruine tak loopt, is hij bruin. En als hij tussen groen gevlekte bladeren zit, maakt hij zichzelf gewoon groen gevlekt.

Camouflage voor soldaten

Een soldaat die zich moet verschuilen in het bos trekt een bruingroen pak aan en steekt takken met bladeren, gras en heide tussen zijn helm. Zijn wapen is verborgen en glimt niet.

Hij gebruikt een speciale crème voor handen en gezicht. Hij maakt een grillige vorm op zijn gezicht met verschillende kleuren waardoor je zijn gezicht heel moeilijk kunt herkennen. Deze grillige vorm lijkt het meest op de natuur. Zijn handen maakt hij ook groen. Als hij geen crème heeft, gebruikt hij modder of schoensmeer. Of zelfs roest van uitlaten.

4. Wapens

De landmacht gebruikt verschillende soorten wapens. De wapens zijn bijna allemaal te gebruiken met munitie (kogels). Het voordeel van dit soort wapens is dat je over grote afstand een tegenstander kunt uitschakelen.

Soldaten besteden veel tijd aan het leren omgaan met wapens. Hoe gebruik je de wapens? In welke houding kun je het wapen het best gebruiken? Hoe maak je het wapen schoon? Hoe vervoer je het? Ook veiligheid is heel belangrijk: hoe zorg je dat een wapen niet per ongeluk afgaat? Een van de moeilijkste dingen, maar voor veel soldaten ook het leukste, is het leren richten!

Antitankwapens

Het doel van antitankwapens is het uitschakelen van tanks en gepantserde voertuigen. Veel antitankwapens kunnen door 1 soldaat bediend worden. Deze wapens zijn voor eenmalig gebruik. Nadat ze zijn afgevuurd zijn ze onbruikbaar.

Geweren

Een soldaat kan met een geweer snel achter elkaar schieten. Het geweer dat de landmacht gebruikt heet een COLT. Als je de trekker van dit wapen overhaalt komen er één of 3 schoten tegelijk uit, dit heet semi-automatisch. Het bereik van een COLT is 400 meter. Dat betekent dat militairen gericht kunnen schieten op een doel dat tot 400 meter van hen af is. Het wapen weegt 3,7 kilo.

De COLT is heel handig omdat de kolf, dat is het achterste gedeelte van het geweer, in- en uitgeschoven kan worden. Zo kan je de lengte van dit wapen aanpassen. In een kleine ruimte is een kort wapen handiger.

Handgranaten

Een handgranaat is een soort bal die je met de hand kan gooien, waarna deze ontploft. Er zijn verschillende soorten handgranaten. Met sommige handgranaten kun je dingen opblazen, met andere kun je brand stichten of een rookgordijn leggen.

Om een handgranaat te gebruiken, moet je eerst de veiligheidspin (een soort staafje) eruit trekken. Tegelijkertijd houd je de hefboom tegen. Vervolgens gooi je de granaat weg. Op dat moment springt de hefboom omhoog en ontploft de granaat binnen enkele seconden.

Pistool

Het pistool van de landmacht, de Glock, heeft een effectieve dracht van ongeveer 30 meter. Dat betekent dat je er tot een afstand van 30 meter nog gericht mee kunt schieten.

De Glock weegt iets minder dan 1 kilo. Vooral officieren (de hogere rangen in het leger) en gewondenverzorgers dragen een pistool. Ze gebruiken het pistool voor zelfverdediging in noodgevallen.

Mitrailleur

Met een mitrailleur kun je alleen automatisch vuren. Dat betekent dat als je de trekker overhaalt er niet 1 kogel uit komt, maar een heleboel. De mitrailleur lost 700 tot 750 schoten per minuut.

Je hebt verschillende soorten mitrailleurs, van kleine en lichtere tot grote en zwaardere. Daarbij gebruik je ook verschillende maten kogels waardoor ze bijvoorbeeld verder schieten of een auto kunnen uitschakelen. Sommige mitrailleurs staan op een standaard omdat ze heel zwaar zijn. Hij moet liggend of zittend bediend worden en kan tot 1.800 meter ver schieten. Er zijn ook mitrailleurs die je gemakkelijk zelf kunt tillen.

5. Landmijnen

Landmijnen zijn een soort kleine bommen die militairen onder de grond verbergen bij oorlogen. Landmijnen voorkomen dat hun tegenstanders een gebied inkomen of uitkomen.

Heel af en toe ruimt de Explosieven Opruimingsdienst een mijn uit de Tweede Wereldoorlog in Nederland. Mijnen ontploffen als je erop stapt, er overheen rijdt, tegen struikeldraad loopt of met metaal in de buurt komt. Omdat niemand kan zien waar ze precies liggen, zijn landmijnen levensgevaarlijk.

Een groot probleem

Over de hele wereld zijn landmijnen een groot probleem. Niet alleen omdat ze in oorlogen worden gebruikt, maar vooral omdat ze meestal in de grond blijven liggen nadat oorlogen afgelopen zijn. Niemand weet dan meer precies waar ze liggen en er zijn maar weinig mensen die ze veilig kunnen opruimen. Landmijnen kunnen meer dan 50 jaar actief blijven.

Gevaarlijk voor kinderen

De landmijnen zijn in de grond gestopt om militairen te doden. Maar ze ontploffen ook als er een klein kindje op gaat staan. Je ziet de mijnen niet. Soms is de mijn al jaren oud en groeit er weer gewoon gras over. Kinderen moeten dus oppassen met spelen; in onveilige gebieden kunnen ze niet zomaar hun bal achterna rennen.

Landmijnen maken grond onbruikbaar

Mijnen worden zowel tegen mensen als tegen voertuigen gebruikt. Landmijnen maken de grond onbruikbaar omdat het te gevaarlijk is om er op te lopen of te rijden.

In 82 landen liggen landmijnen. Naar schatting bij elkaar nog 25 miljoen. Elke dag verliezen ongeveer 10 mensen onder wie ook veel kinderen, een lichaamsdeel of zelfs hun leven door landmijnen. Dat zijn er 4.000 per jaar.

De landmacht helpt met opruimen

De landmacht helpt landen (zoals Cambodja, Angola, Vietnam en Kosovo) met het landmijnprobleem. De hulp bestaat ten eerste uit het ruimen van de mijnen. Ten tweede geven militairen cursussen over landmijnen. Cursisten leren hoe je een landmijn ruimt en wat je wel en niet mag doen in de buurt van een mijn. Omdat de mijnen zoveel problemen veroorzaken, hebben veel landen met elkaar afgesproken ze niet meer te gebruiken. Ook Nederland gebruikt geen mijnen meer.